



Kunsill
tal-Unjoni Ewropea

Brussell, 15 ta' Diċembru 2015
(OR. en)

15356/15

ELARG 73
COWEB 150

EŻITU TAL-PROĊEDIMENTI

minn:	Segretarjat Ġenerali tal-Kunsill
lil:	Delegazzjonijiet
Nru. dok. preċ.: 15234/15 ELARG 70 COWEB 148	
Suġġett:	IT-TKABBIR U L-PROĊESS TA' STABBILIZZAZZJONI U TA' ASSOĊJAZZJONI
	– Konkluzjonijiet tal-Kunsill

Id-delegazzjonijiet isibu mehmuzin il-konkluzjonijiet tal-Kunsill dwar it-Tkabbir u l-Proċess ta' Stabbilizzazzjoni u ta' Assoċjazzjoni kif adottati mill-Kunsill fil-15 ta' Diċembru 2015.

KUNSILL AFFARIJET ĠENERALI**KONKLUŻJONIJIET TAL-KUNSILL DWAR IT-TKABBIR U L-PROĊESS TA'
STABILIZZAZZJONI U TA' ASSOĊJAZZJONI**

1. Il-Kunsill jiehu nota tal-komunikazzjoni mill-Kummissjoni tal-10 ta' Novembru 2015 dwar l-Istrateġija ta' Tkabbir tal-UE u r-rapporti dwar it-Turkija, il-Montenegro, is-Serbja, l-Eks-Repubblika Jugoslava tal-Maċedonja, l-Albanija, il-Bożnija-Herzegovina u l-Kosovo^{*}, u tal-konklużjonijiet u r-rakkomandazzjonijiet li hemm fihom. Il-Kunsill jilqa' l-attenzjoni ikbar tal-Kummissjoni għas-sitwazzjoni attwali, l-għoti ta' aktar gwida, kif ukoll l-armonizzazzjoni ulterjuri tar-rapportar.
2. F'konformità mal-kunsens imġedded dwar it-tkabbir approvat mill-Kunsill Ewropew fl-14 u l-15 ta' Diċembru 2006, u l-konklużjonijiet tal-Kunsill tas-16 ta' Diċembru 2014, il-Kunsill itenni li t-tkabbir għadu politika ewlenija tal-Unjoni Ewropea u investiment fil-paċi, id-demokrazija, ir-rizq, is-sigurtà u l-istabbiltà tal-kontinent tagħna. F'dan il-kuntest, il-Kunsill itenni l-impenn inekwivoku tal-UE għall-perspettiva Ewropea tal-Balkani tal-Punent. It-Turkija għadha sieheb ewlieni f'bosta oqsma. Negożjati attivi u kredibbli ta' adeżjoni, li jharsu l-impenji u l-kondizzjonalità stabbilita tal-UE, ser jikkontribwixxu biex ir-relazzjonijiet bejn l-UE u t-Turkija jiksbu l-potenzjal sħiħ tagħhom.
3. F'konformità mal-konklużjonijiet preċedenti tal-Kunsill u fil-qafas tal-kriterji politiċi ta' Kopenhagen u tal-Proċess ta' Stabbilizzazzjoni u ta' Assoċjazzjoni, li jibqa' l-qafas komuni għar-relazzjonijiet mal-Balkani tal-Punent, il-Kunsill jafferma mill-ġdid il-htieġa, f'konformità mal-kunsens imġedded dwar it-tkabbir, għal kondizzjonalità ġusta u rigoruża u l-prinċipju ta' mertu proprji, flimkien mal-kapaċità tal-UE, fid-dimensjonijiet kollha tagħha, biex tintegra membri ġodda.

^{*} Dan l-isem huwa mingħajr preġudizzju għall-pożizzjonijiet dwar l-istatus, u huwa konformi mal-UNSCR 1244/1999 u l-Opinjoni tal-QIĠ dwar id-dikjarazzjoni tal-indipendenza tal-Kosovo.

4. Il-Kunsill ikompli jagħti importanza kbira lill-kredibbiltà tal-Proċess ta' Tkabbir, li għadu kruċjali biex jinżamm il-momentum tar-riforma. L-appoġġ pubbliku għall-benefiċċji u l-obbligi tat-tkabbir u l-għarfien tagħhom għandhom jissahħu permezz ta' komunikazzjoni strategika aħjar. Il-Kunsill jistenna bil-herqa l-pjan tal-Kummissjoni u s-SEAE biex iżidu l-isforzi u l-azzjonijiet tagħhom, flimkien mal-impenn kontinwu tal-Istati Membri u s-sħab f'dan il-qasam. Il-Kunsill jilqa' l-isforzi kontinwi tal-Kummissjoni biex issahħaħ il-konċentrazzjoni fuq l-indirizzar ta' riformi fundamentali kmieni fil-proċess, b'mod partikolari fuq kwistjonijiet ta' stat tad-dritt, drittijiet fundamentali, żvilupp ekonomiku u kompetittività, u fuq it-tishih tal-istituzzjonijiet demokratiċi u r-riforma tal-amministrazzjoni pubblika.
5. L-istat tad-dritt huwa valur fundamentali li fuqu hija msejsa l-UE u li qiegħed fil-qalba kemm tal-Proċess ta' Tkabbir kif ukoll tal-Proċess ta' Stabbilizzazzjoni u ta' Assoċjazzjoni. It-tishih tal-istat tad-dritt, fost l-oħrajn permezz ta' riformi għodidjarji u l-għlieda kontra l-kriminalità organizzata u l-korruzzjoni, kif ukoll id-drittijiet fundamentali, inklużi d-drittijiet ta' persuni minn minoranzi, it-trattament nondiskriminatorju ta' minoranzi nazzjonali, kif ukoll l-indirizzar tad-diskriminazzjoni kontra gruppi vulnerabbli bħar-Rom, u l-persuni lezbjani, gay, bisesswali, transġeneru u intersesswali (LGBTI), għandhom sfidi ewlenin. Il-Kunsill jinsab serjament imħasseb dwar in-nuqqasijiet fil-qasam tal-libertà tal-espressjoni u tal-mezzi tax-xandir li għandhom jiġu indirizzati b'mod deċiżiv u effettiv. Tinħtieġ ukoll aktar hidma għall-promozzjoni tal-ugwaljanza bejn is-sessi. It-tħaddim tajjeb tal-istituzzjonijiet demokratiċi, li tirrikjedi djalogu politiku inklużiv u kompromess, b'mod partikolari fi hdan il-parlamenti, kif ukoll ir-riforma tal-amministrazzjoni pubblika, huma kruċjali. Jeħtieġ li jiġi żgurat ambjent favorevoli għall-organizzazzjonijiet tas-soċjetà ċivili. Jinħtieġu aktar sforzi biex tittejjeb il-governanza ekonomika, il-kompetittività, l-ambjent tan-negozju, it-tkabbir u l-ħolqien tal-impjiegi, sabiex jiġi żgurat żvilupp ekonomiku sostenibbli. Rekord tajjeb ta' implimentazzjoni ta' riformi, li jwasslu għal riżultati tangibbli, għandha tiġi stabbilita f'dawn l-oqsma kollha.

6. Relazzjonijiet tajbin mal-pajjiżi ġirien u kooperazzjoni reġjonali huma elementi essenzjali tal-Proċess ta' Tkabbir, kif ukoll tal-Proċess ta' Stabbilizzazzjoni u ta' Assoċjazzjoni, u jikkontribwixxu għar-riżq, l-istabbiltà, ir-rikonċiljazzjoni u klima li twassal biex jiġu indirizzati kwistjonijiet bilaterali miftuħa u l-wirt tal-passat. B'mod ġenerali, huma meħtieġa sforzi kontinwi biex jiġi indirizzat it-tilwim bilaterali pendent, inkluż tilwim transkonfinali, sabiex jiġi żgurat li ma jagħmilx ħsara lill-proċess ta' adeżjoni. Tilwim u kwistjonijiet pendent għandhom jiġu solvuti f'konformità mad-dritt internazzjonali u l-prinċipji stabbiliti, inkluż permezz tal-implimentazzjoni ta' ftehimiet legalment vinkolanti, fost l-oħrajn il-Ftehim dwar Kwistjonijiet ta' Suċċessjoni.
7. Il-Kunsill jilqa' l-iżviluppi pożittivi fix-Xlokk tal-Ewropa u l-Balkani tal-Punent fil-kooperazzjoni reġjonali, b'mod partikolari l-progress fil-konnettività fi hdan ir-reġjun u mal-UE, inkluż fl-aġenda tal-konnettività. Huwa jappoġġa bis-sħiħ inizzjattivi u strutturi li jsaħħu l-kooperazzjoni reġjonali inklużiva. Il-Kunsill jilqa' wkoll l-isforzi li saru biex jingħeleb il-wirt tal-passat, titrawwem ir-rikonċiljazzjoni u jingħata appoġġ għal kooperazzjoni reġjonali inklużiva, inkluż billi tiġi promossa klima ta' tolleranza u li tikkundanna l-forom kollha ta' diskors ta' mibegħda jew retorika ta' żmien il-gwerra. Il-Kunsill itenni l-htieġa li jiġi evitat kull tip ta' kunflitt jew azzjoni li tista' tagħmel ħsara lir-relazzjonijiet tajba ta' vicinat u s-soluzzjoni paċifika tat-tilwim. F'dan ir-rigward huma meħtieġa sforzi kontinwi, inkluż il-protezzjoni tal-minoranzi kollha, l-iżgurar ta' drittijiet ugwali għaċ-ċittadini kollha, u l-indirizzar tal-kwistjonijiet ta' persuni neqsin u r-ritorn tar-refuġjati. Il-Kunsill jissottolinja l-htieġa li jkomplu jiġu ttrattati kawżi domestiċi ta' delitti tal-gwerra, kif ukoll li tiġi indirizzata l-impunità għad-delitti tal-gwerra u li tiġi żgurata r-responsabbiltà, inkluż bil-kooperazzjoni shiħa ma' u bl-appoġġ tal-hidma tal-ICTY u t-Task Force Investigattiva Speċjali u l-Kmamar Speċjalisti ta' EULEX.
8. Waqt li jirrikonoxxi b'mod partikolari l-importanza tal-liberalizzazzjoni tal-viża għaċ-ċittadini, il-Kunsill jinkoraġġixxi lill-Kummissjoni biex tkompli tissorvelja mill-qrib l-implimentazzjoni tal-kondizzjonijiet kollha stabbiliti għal-liberalizzazzjoni tal-viża, permezz tal-mekkanizmu ta' segwitu tagħha. Il-Kunsill jinkoraġġixxi lill-awtoritajiet ikkonċernati biex b'mod attiv ikompli bl-isforzi tagħhom u jieħdu l-miżuri kollha meħtieġa kontra l-abbuż tas-sistema tal-ivvjagġar mingħajr viża.

9. Il-Kunsill jissottolinja l-importanza li qed tikber tal-approfondiment ulterjuri tal-kooperazzjoni fuq kwistjonijiet ta' politika barranija u l-allinjament progressiv mal-pożizzjonijiet tal-politika barranija tal-UE, b'mod partikolari fuq kwistjonijiet fejn hemm fin-nofs interessi komuni importanti, pereżempju dwar miżuri restrittivi.
10. F'konformità mad-direzzjoni tal-laqgħa informali tal-Kapijiet ta' Stat u ta' Gvern tat-12 ta' Frar 2015 u l-konklużjonijiet tal-Kunsill dwar l-Istrateġija mgħedda ta' Sigurtà Interna għall-Unjoni Ewropea għall-2015-2020, il-Kunsill ifakkar l-importanza ta' kooperazzjoni msahħa mal-pajjizi tal-Balkani tal-Punent u t-Turkija fil-ġlieda kontra t-terroriżmu, b'mod partikolari rigward il-ġlieda kontra t-traffikar illegali tal-armi tan-nar, il-ġlieda kontra l-finanzjament tat-terroriżmu, il-ġlieda kontra u l-prevenzjoni tar-radikalizzazzjoni u kontrolli msahħa fuq il-fruntieri, filwaqt li jsir l-aħjar użu ta' pjattaformi reġjonali bhall-inizjattiva tal-Balkani tal-Punent għall-ġlieda kontra t-terroriżmu u l-Forum ta' Salzburg. Il-Kunsill jappella lis-shab tal-Balkani tal-Punent biex isahħu l-miżuri legali u operazzjonali kontra t-traffikar illegali tal-armi tan-nar, b'mod partikolari billi jtejbu l-użu tal-bażijiet ta' data eżistenti u l-iskambju ta' informazzjoni. Il-Kummissjoni hija mistiedna tindirizza din il-kwistjoni fil-qafas tal-appoġġ tagħha ta' qabel l-adeżjoni.
11. Il-Kunsill ifahhar lit-Turkija u lill-Balkani tal-Punent, fil-preżent b'mod partikolari s-Serbja u l-Eks Repubblika Jugoslava tal-Maċedonja, għall-isforzi tagħhom fl-indirizzar tal-kriżi tar-refuġjati u tal-migrazzjoni li laqtet serjament lir-reġjun. Il-Kunsill jappella għal aktar kooperazzjoni bejn l-UE u r-reġjun, kif ukoll fi hdan ir-reġjun. Din hija meħtieġa b'mod urġenti biex tkompli tindirizza s-sitwazzjoni, sabiex jiġu identifikati persuni li jeħtieġu protezzjoni, biex tingħata assistenza, biex jiġu mharsa l-fruntieri esterni tal-UE, biex jiġu miġġielda t-traffikar u l-kuntrabandu ta' migranti, u biex titwaqqaf il-migrazzjoni irregolari. Il-Kunsill jappella biex titkompla l-implimentazzjoni tar-rakkomandazzjonijiet li jinsabu fid-dikjarazzjoni tal-Konferenza ta' Livell Għoli dwar ir-Rotta tal-Lvant tal-Mediterran u l-Balkani tal-Punent. L-UE ser tuża l-istrumenti finanzjarji u l-assistenza teknika disponibbli fi hdan il-Proċess ta' Tkabbir u l-Proċess ta' Stabbilizzazzjoni u ta' Assoċjazzjoni, inkluż l-Istrument għall-Assistenza ta' Qabel l-Adeżjoni (IPA II), biex isahħaħ il-kooperazzjoni u tipprovdi appoġġ f'dan il-qasam.

12. Il-Kunsill ifakkar fl-għajnuna finanzjarja kontinwa tal-UE għall-Proċess ta' Tkabbir u l-Proċess ta' Stabbilizzazzjoni u ta' Assoċjazzjoni, b'mod partikolari fil-forma tal-Istrument għall-Assistenza ta' Qabel l-Adeżjoni (IPA II), b'enfasi fuq il-prijoritajiet ewlenin u aktar koerenza bejn l-assistenza finanzjarja u l-progress ġenerali li jsir fl-implimentazzjoni tal-istrategija ta' qabel l-adeżjoni, iż-żieda fl-appoġġ tal-baġit u l-prijoritizzazzjoni tal-proġetti.

TKABBIR

TURKIJA

13. Il-Kunsill jafferma mill-ġdid l-importanza li huwa jagħti lir-relazzjonijiet tal-UE mat-Turkija, pajjiż kandidat u siehba ewlenija għall-Unjoni, kif issottolinjat mil-laqgħa bejn il-mexxejja tal-UE u tat-Turkija li saret dan l-aħħar. L-UE għandha tibqa' l-ankra għar-riformi politiċi u ekonomiċi tat-Turkija. Il-Kunsill jilqa' l-impenn li l-gvern Tork il-ġdid reġa' afferma dan l-aħħar lejn l-adeżjoni mal-UE. Filwaqt li niftakru fil-konklużjonijiet tal-Kunsill Ewropew tal-15 ta' Ottubru 2015, jeħtieġ li l-proċess ta' adeżjoni jingħata energija ġdida sabiex isir progress fin-negozjati skont il-qafas ta' negozjar u l-konklużjonijiet rilevanti tal-Kunsill. F'dan ir-rigward, il-Kunsill jilqa' l-ftuħ ta' Kapitolu 17 - Politika Ekonomika u Monetarja fl-14 ta' Diċembru 2015. Il-Kunsill jinsab lest li jappoġġa bis-sħiħ lit-Turkija f'każ li beħsiebha tintensifika l-hidma biex tissodisfa kriterji fissi tal-ftuħ, b'mod partikolari tal-kapitoli 5, 8 u 19. Il-Kunsill jiehu nota tal-ħsieb tal-Kummissjoni li tippreżenta d-dokumenti ta' thejjija ta' għadd ta' kapitoli fl-ewwel kwart tal-2016, mingħajr preġudizzju għall-pożizzjonijiet tal-Istati Membri. It-Turkija tista' taċċellera l-pass tan-negozjati billi tavvanza fl-ilhiq ta' dawn il-parametri referenzjali, waqt li tissodisfa r-rekwiżiti tal-qafas ta' negozjar u tirrispetta l-obbligi kuntrattwali tagħha lejn l-UE.

14. F'dan il-kuntest u fuq il-bażi tar-rizultati tal-laqgħa reċenti bejn il-mexxejja tal-UE u tat-Turkija, il-Kunsill jilqa' l-impenn strateġiku generali u koerenti u d-djalogu politiku regolari komprensiv fi hdan il-qafas stabbilit, inkluż fil-livell ministerjali. Il-Kunsill jilqa' wkoll il-kooperazzjoni mat-Turkija f'oqsma ewlenin ta' interess komuni u sfidi bħall-migrazzjoni, il-ġlieda kontra t-terroriżmu, l-enerġija, l-ekonomija u l-kummerċ, inkluż l-Unjoni Doganali, kif previst fil-konklużjonijiet tal-Kunsill tas-16 ta' Diċembru 2014. Dawn l-impenni importanti jikkomplementaw in-negozjati ta' adeżjoni u l-Kunsill jinsab lest li jkompli jiżviluppa l-kooperazzjoni mat-Turkija fi hdan oqfsa stabbiliti. Il-Kunsill jappella lit-Turkija biex progressivament tallinja ruħha mal-Politika Esera u ta' Sigurtà Komuni tal-UE f'konformità mal-Qafas ta' Negozjar.
15. Il-Kunsill ifahhar lit-Turkija għall-ġenerożità tagħha li ospitat u indirizzat l-htigijiet ta' aktar minn żewġ miljun refuġjat Sirjan. Il-Kunsill Ewropew jilqa' l-attivazzjoni, fid-29 ta' Novembru 2015, tal-Pjan ta' Azzjoni Kongunt bejn l-UE u t-Turkija għall-ġestjoni tar-refuġjati u tal-migrazzjoni, bħala parti minn agenda ta' kooperazzjoni komprensiva bbażata fuq il-qsim tar-responsabbiltà, l-impenni reċiproċi u r-rizultati. Il-Kunsill jistenna b'interess il-monitoraġġ, f'kooperazzjoni mill-qrib mal-Kummissjoni, tal-implimentazzjoni rapida u effettiva ta' dan il-Pjan ta' Azzjoni, bil-ħsieb li jinkisbu rizultati b'mod partikolari fit-trażżin tal-influss ta' migranti irregolari u ż-żarmar ta' networks kriminali ta' faċilitazzjoni ta' dħul klandestin.

16. Il-Kunsill jinnota b'mod pożittiv li t-Turkija, fir-rigward tal-allinjament mal-*acquis* tal-UE, laħqet livell tajjeb ta' thejjija f'ħafna oqsma, b'mod partikolari fir-rigward tal-kriterji ekonomiċi. Madankollu, għadd ta' żviluppi jagħtu lok għal tħassib serju. It-Turkija teħtieġ b'mod urġenti tirraġġa u tkompli tindirizza nuqqasijiet kbar identifikati fir-rapport tal-Kummissjoni, partikolarment fl-oqsma tal-istat tad-dritt u d-drittijiet fundamentali. Għandhom jittiehdu passi bħala kwistjoni ta' urġenza, partikolarment għat-treġġiġħ lura tad-dgħajfien tal-indipendenza u l-imparzjalità tal-ġudikatura, u r-rigress sinifikanti fil-qasam tal-libertà tal-espressjoni u l-libertà ta' assemblea. Il-Kunsill jinnota bi tħassib partikolari l-proċedimenti ġudizzjarji mressqa kontra l-mezzi tax-xandir kritiċi, ġurnalisti, kittieba, kif ukoll pjattaformi u utenti tal-mezzi ta' komunikazzjoni soċjali. Il-Kunsill jappella lit-Turkija biex tiżgura r-rispett sħiħ għall-prinċipju tas-separazzjoni tas-setgħat u għad-drittijiet tal-bniedem, inklużi d-drittijiet tan-nisa, it-tfal u persuni minn minoranzi, il-libertà tar-religjon u d-drittijiet ta' proprjetà, kif ukoll biex issaħħaħ l-implimentazzjoni tad-deċiżjonijiet kollha tal-Qorti Ewropea tad-Drittijiet tal-Bniedem. Il-Kunsill ifakkar li skont l-Artikolu 46 tal-Konvenzjoni Ewropea dwar id-Drittijiet tal-Bniedem, il-partijiet kontraenti jintrabtu li jirrispettaw is-sentenzi finali tal-Qorti f'kull kawża li fiha jkunu parti. L-indirizzar ta' oqsma importanti oħra fejn gie nnutat ftit jew ebda progress, bħall-ġlieda kontra l-korruzzjoni, għandu wkoll ikun prijorità. Sabiex jindirizza dawn il-kwistjonijiet u oħrajn, il-Kunsill iqis li t-tisħiħ tal-kooperazzjoni fil-qasam tal-istat tad-dritt u d-drittijiet fundamentali ser iqarreb lit-Turkija lejn l-UE. F'dan ir-rigward, il-Kunsill jiehu nota tal-impenn tal-Kummissjoni li tlesti, fl-ewwel kwart tal-2016, il-ħidma ta' thejjija f'dawn l-oqsma ewlenin, mingħajr preġudizzju għall-pożizzjonijiet tal-Istati Membri.
17. Il-Kunsill jikkundanna kull attakk terroristiku u vjolenza fit-Turkija u jesprimi s-solidarjetà tiegħu mal-poplu tat-Turkija. Il-Kunsill iwiegħed l-appoġġ tiegħu għall-ġlieda kontra t-terroriżmu, filwaqt li jiġi rrispettati d-drittijiet tal-bniedem, il-libertajiet fundamentali, u l-liġi internazzjonali.
18. Fir-rigward tas-sitwazzjoni fix-Xlokk tat-Turkija, il-Kunsill jappella għall-waqfien immedjat mill-vjolenza terroristika u jhegħgeġ bil-qawwa lill-partijiet biex jissoktaw it-taħdidiet għall-paċi, bil-ghan ta' soluzzjoni politika deġġiema għall-kwistjoni Kurda. Dan jista' jgħib fi tmiemu t-terroriżmu relatat u jiffaċilita l-iżvilupp ekonomiku u soċjali fir-reġjun.

19. Fir-rigward tal-liberalizzazzjoni tal-viża, il-Kunsill jinnota li l-implimentazzjoni b'suċċess tal-Pjan ta' Azzjoni kongunt għall-ġestjoni tar-refuġjati u tal-migrazzjoni bejn l-UE u t-Turkija tista' tikkontribwixxi biex jiġi ttejjeg tal-pjan direzzjonali għall-liberalizzazzjoni tal-viża lejn l-Istati Membri parteċipanti kollha. Filwaqt li jiddispijaċi dwar l-istqarrijiet unilaterali tat-Turkija f'dan ir-rigward, li ma għandhom ebda effett legali, il-Kunsill jissottolinja l-importanza tal-implimentazzjoni shiha u effettiva kemm tal-ftehim ta' riammissjoni kif ukoll tal-pjan direzzjonali dwar il-viża fir-rigward tal-Istati Membri kollha, inkluż il-kooperazzjoni dwar kwistjonijiet ta' ĠAI u l-aċċess nondiskriminatorju minghajr viża għat-territorju Tork taċ-ċittadini tal-Istati Membri kollha tal-UE. Sakemm dan isir, l-implimentazzjoni adegwata ta' ftehimiet bilaterali eżistenti ta' riammissjoni u dispozizzjonijiet li jinsabu fi ftehim simili bejn it-Turkija u l-Istati Membri tal-UE, kif ukoll ġestjoni msahha tal-fruntieri komuni mal-Istati Membri kollha tal-UE, għadhom prijorità. Il-Kunsill jistenna bil-herqa r-rapporti li jmiss tal-Kummissjoni dwar il-progress mit-Turkija fl-issodisfar tar-rekwiżiti tal-pjan direzzjonali tagħha għall-liberalizzazzjoni tal-viża fl-2016.
20. F'konformità mal-Qafas tan-Negozjar u mal-konklużjonijiet preċedenti tal-Kunsill Ewropew u tal-Kunsill, il-Kunsill itenni li jehtieg li t-Turkija timpenja lilha nnifisha b'mod inekwivoku għall-relazzjonijiet tajbin mal-viċinat u għas-soluzzjoni paċifika tat-tilwim f'konformità mal-Karta tan-Nazzjonijiet Uniti, b'rikors, jekk mehtieg, għall-Qorti Internazzjonali tal-Ġustizzja. F'dan il-kuntest, għal darba oħra l-Unjoni tesprimi tħassib serju u tteggieg lit-Turkija biex tevita kull tip ta' theddid jew azzjoni diretta kontra Stat Membru, jew sors ta' konflitt jew azzjoni, li jkun ta' ħsara għar-relazzjonijiet tajbin mal-viċinat u s-soluzzjoni paċifika tat-tilwim. Barra minn hekk, l-UE terġa' tenfasizza d-drittijiet sovrani kollha tal-Istati Membri tal-UE. Dawn jinkludu, fost l-oħrajn, id-dritt ta' dħul fi ftehimiet bilaterali u tal-esplorazzjoni u l-isfruttar tar-riżorsi naturali f'konformità mal-*acquis* tal-UE u d-dritt internazzjonali, inkluża l-Konvenzjoni tan-NU dwar il-Ligi tal-Baħar u tenfasizza wkoll il-htiega li tkun rispettata is-sovranià tal-Istati Membri fuq il-baħar territorjali u l-ispazju tal-ajru tagħhom. Il-Kunsill ifakkar li l-Kunsill Ewropew, fil-konklużjonijiet tiegħu tal-24 ta' Ottubru 2014, esprima tħassib serju dwar tensjonijiet imġedda fil-Lvant tal-Mediterran u hegget lit-Turkija biex titrażzan u tirrispetta s-sovranià ta' Ċipru fuq il-baħar territorjali tagħha u d-drittijiet sovrani ta' Ċipru fiż-żona ekonomika esklużiva tiegħu.

21. Il-Kunsill, waqt li jfakkar fil-konklużjonijiet tiegħu tal-11 ta' Diċembru 2006 u fid-dikjarazzjoni tal-21 ta' Settembru 2005, jinnota b'dispijaċir profund il-fatt li t-Turkija, minkejja appelli ripetuti, tkompli tirrifjuta li twettaq l-obbligu tagħha ta' implimentazzjoni shiħa u nondiskriminatorja tal-Protokoll Addizzjonali għall-Ftehim ta' Assoċjazzjoni fir-rigward tal-Istati Membri kollha, li jekk jiġi sodisfatt jista' jagħti spinta sinifikanti lill-proċess ta' negozjar. Fin-nuqqas ta' progress fuq din il-kwistjoni, il-Kunsill ser iżomm fis-seħħ il-miżuri tiegħu mill-2006, li ser ikollhom effett kontinwu fuq il-progress ġenerali tan-negozjati. Barra minn hekk, hu ta' dispijaċir li t-Turkija għadha ma għamlitx progress lejn in-normalizzazzjoni meħtieġa tar-relazzjonijiet tagħha mar-Repubblika ta' Ċipru. Il-Kunsill ifakkar fil-pożizzjoni tiegħu dwar l-adeżjoni ta' Stati Membri tal-UE f'organizzazzjonijiet internazzjonali. Il-Kunsill itenni li r-rikonoxximent tal-Istati Membri kollha huwa komponent neċessarju tal-proċess ta' adeżjoni. Il-Kunsill jistieden lill-Kummissjoni biex tkompli tissorvelja mill-qrib u biex tirrapporta speċifikament dwar il-kwistjonijiet kollha koperti mid-dikjarazzjoni tal-21 ta' Settembru 2005 fir-rapport annwali tagħha li jmiss. Abbażi ta' dan, il-Kunsill ser ikompli jsegwi mill-qrib u jirrevedi l-progress li jsir, f'konformità mal-konklużjonijiet rilevanti tiegħu. Il-Kunsill itenni l-appell tiegħu għal progress mingħajr aktar dewmien.
22. Il-Kunsill jilqa' l-impenn mill-partijiet lejn is-soluzzjoni tal-problema ta' Ċipru, kif muri fid-dikjarazzjoni kongunta tal-11 ta' Frar 2014, u kif affermat mill-ġdid mill-istqarrija tat-30 ta' Ottubru 2015. Huwa u jinnota l-iżviluppi inkoraġġanti tul din l-aħħar sena, u kif enfasizzat mill-Qafas ta' Negozjar, il-Kunsill jistenna li t-Turkija tappoġġa b'mod attiv in-negozjati bil-għan li jwasslu għal soluzzjoni ġusta, komprensiva u vijabbli tal-problema ta' Ċipru fil-qafas tan-NU, f'konformità mar-riżoluzzjonijiet rilevanti tal-Kunsill tas-Sigurtà tan-NU u f'konformità mal-prinċipji li fuqhom hija msejsa l-Unjoni. L-impenn u l-kontribut tat-Turkija f'termini konkreti għal tali soluzzjoni komprensiva għadhom kruċjali.

IL-MONTENEGRO

23. Il-Kunsill jilqa' l-progress kontinwu fin-negozjati mal-Montenegro għall-adeżjoni. Il-Kunsill jieħu nota pożittiva tat-titjib fil-qafas legali fil-qasam tal-istat tad-dritt u l-ħidma fuq l-istabbiliment ta' istituzzjonijiet godda. Għar-ritmu ġenerali tal-proċess tan-negozjati issa hu essenzjali li s-sistema kollha tal-istat tad-dritt twassal għal riżultati konkreti, b'mod partikolari biex jiġi stabbilit rekord b'saħħtu fil-ġlieda kontra l-korruzzjoni u l-kriminalità organizzata. Huma meħtieġa aktar sforzi biex tiġi ggarantita l-libertà tal-espressjoni u tal-media, biex titkompla r-riforma tal-amministrazzjoni pubblika, biex tissaħħaħ l-indipendenza tal-istituzzjonijiet, kif ukoll biex jittejjeb l-ambjent tan-negozju.
24. Il-Kunsill jappella lill-partiti politiċi kollha biex ikunu responsabbli u jergġu jimpennjaw ruħhom f'dialogu kostruttiv, bil-parlament bħala l-forum ewlieni għad-dibattitu politiku. Barra minn hekk, l-iżgurar tal-implimentazzjoni shiħa tal-leġislazzjoni elettorali l-ġdida ser ikun importanti.
25. Il-Kunsill jinnota b'sodisfazzjon ir-rwol pożittiv tal-Montenegro fl-iżvilupp ulterjuri tal-kooperazzjoni reġjonali u fil-progress ta' relazzjonijiet tajba ta' vicinat. Barra minn hekk, il-Kunsill ifaħħar lill-Montenegro għall-kooperazzjoni tiegħu rigward kwistjonijiet ta' politika barranija, u b'mod partikolari l-allinjament shiħ tiegħu mal-pożizzjonijiet ta' politika barranija tal-UE.
26. Il-Kunsill jistenna b'interess il-laqgħa li jmiss tal-Konferenza dwar l-Adeżjoni fil-21 ta' Diċembru 2015, bil-ħsieb li jinfethu kapitoli oħra tan-negozjati.

IS-SERBJA

27. Il-Kunsill jilqa' l-passi importanti li s-Serbja għamlet matul l-aħħar sena li wasslu għall-ftuħ tal-ewwel kapitoli tan-negozjati mal-UE għall-adeżjoni fil-Konferenza dwar l-Adeżjoni fl-14 ta' Diċembru 2015. Il-Kunsill jieħu nota pożittiva tal-preżentazzjoni, min-naħa tas-Serbja, tal-Pjanijiet ta' Azzjoni tagħha għall-kapitoli 23 - Ġudikatura u drittijiet fundamentali, u 24 - Ġustizzja, libertà u sigurtà, li għandhom jipprovdu gwida ċara għal riformi futuri u biex jiġi żviluppat rekord b'saħħtu f'dawn l-oqsma. Il-Kunsill ifakkar li ser ikun jeħtieġ li l-progress f'dawn il-kapitoli jsir b'mod parallel mal-progress fin-negozjati globali.

28. Il-Kunsill jinkoraġġixxi lis-Serbja biex tmexxi 'l quddiem dan l-impetu pożittiv u tintensifika r-riformi legiſlattivu u l-implimentazzjoni effettiva tagħhom fl-oqsma ewlenin tar-riforma ġudizzjarja, il-ġlieda kontra l-korruzzjoni u l-kriminalità organizzata, il-libertà tal-espressjoni u l-mezzi tal-informazzjoni. Jehtieg li tingħata attenzjoni partikolari għar-rispett shih tad-drittijiet fundamentali, inkluża l-protezzjoni tal-gruppi l-aktar vulnerabbli, speċjalment ir-Rom, kif ukoll lill-implimentazzjoni effettiva tal-legislazzjoni dwar il-protezzjoni tal-minoranzi, it-trattament nondiskriminatorju ta' minoranzi nazzjonali fis-Serbja kollha, inkluż fl-oqsma tal-edukazzjoni, l-użu ta' lingwi minoritarji, l-aċċess għas-servizzi tal-media u dawk reliġjużi bil-lingwi minoritarji, u l-indirizzar tad-diskriminazzjoni abbażi tal-orjentazzjoni sesswali jew l-identità tal-ġeneru. Il-Kunsill jistenna b'interess il-preżentazzjoni mis-Serbja tad-dokumenti strateġiċi diġà previsti. Jehtieg ukoll progress ulterjuri fl-oqsma tal-indipendenza tal-istituzzjonijiet demokratiċi, l-amministrazzjoni pubblika, kif ukoll fl-iżvilupp ta' ekonomija tas-suq li taħdem sew u fit-titjib tal-ambjent tan-negożju.
29. Il-Kunsill jilqa' l-progress sinifikanti li sar fid-Djalogu ffaċilitat mill-UE, b'mod partikolari bil-ftehimiet tal-25 ta' Awwissu. Il-Kunsill ihegġeg lis-Serbja biex timplimenta malajr innaha tagħha ta' dawn il-ftehimiet u biex timpenja ruhha b'mod kostruttiv mal-Kosovo fil-formulazzjoni u l-implimentazzjoni ta' ftehimiet futuri. Jehtieg li s-Serbja żżomm l-impenn attiv u kostruttiv tagħha fil-proċess ta' normalizzazzjoni mal-Kosovo, li ra progress sinifikanti, b'mod partikolari bil-ftehimiet li ntlahqu fil-25 ta' Awwissu 2015. Il-Kunsill ser ikompli jagħmel monitoraġġ mill-qrib tal-impenn kontinwu tas-Serbja lejn progress viżibbli u sostenibbli fin-normalizzazzjoni tar-relazzjonijiet mal-Kosovo, inkluż l-implimentazzjoni in bona fede tal-ftehimiet kollha li ntlahqu s'issa, sabiex is-Serbja u l-Kosovo jkunu jistgħu jkomplu fit-toroq Ewropej rispettivi tagħhom, waqt li jiġi evitat li wiehed minnhom ikun jista' jimblokka lill-iehor f'dawn l-isforzi u bil-prospett li t-tnejn ikunu jistgħu jhaddmu b'mod shih id-drittijiet tagħhom u jgħorru r-responsabbiltajiet tagħhom. Il-Kunsill ifakkar li jehtieg li l-progress fil-proċess ta' normalizzazzjoni tar-relazzjonijiet mal-Kosovo taht il-kapitolu 35 isir b'mod parallel mal-progress fin-negożjati għall-adeżjoni tas-Serbja, f'konformità mal-Qafas ta' Negożjar.
30. Il-Kunsill jinnota b'sodisfazzjon l-impenn dejjem aktar kostruttiv tas-Serbja fil-kooperazzjoni reġjonali. Is-Serbja għandha tkompli ssahhah ir-relazzjonijiet tajba ta' vicinat. Il-Kunsill jappella lis-Serbja biex tallinja ruhha progressivament mal-Politika Estera u ta' Sigurtà Komuni tal-UE f'konformità mal-Qafas ta' Negożjar.

PROĊESS TA' STABBILIZZAZZJONI U TA' ASSOĊJAZZJONI

L-EKS-REPUBBLIKA JUGOSLAVA TAL-MAĊEDONJA

31. Il-Kunsill jerga' jafferma l-konklużjonijiet tiegħu dwar l-Eks-Repubblika Jugoslava tal-Maċedonja adottati f'Diċembru 2014, April u Ġunju 2015, l-impenn tal-UE taħt l-aġenda ta' Tessaloniki u l-istatus ta' kandidat tal-Eks-Repubblika Jugoslava tal-Maċedonja. Il-Kunsill itenni l-impenn inekwivoku tiegħu lejn il-proċess ta' adeżjoni mal-UE tal-Eks-Repubblika Jugoslava tal-Maċedonja.
32. Il-Kunsill itenni t-tħassib serju tiegħu dwar is-sitwazzjoni fil-pajjiż, b'mod partikolari il-kriżi politika serja, ikkaratterizzata minn kultura politika diviżiva, in-nuqqas ta' kultura ta' kompromess, rigress rigward il-libertà ta' espressjoni u l-indipendenza ġudizzjarja, kif ukoll aktar erożjoni tal-fiduċja fl-istituzzjonijiet pubbliċi. Il-Kunsill jilqa' l-qbil politiku ta' Ġunju/Lulju, u jinnota l-passi meħuda s'issa biex jiġi implimentat, inkluż tar-ritorn tal-oppożizzjoni fil-Parlament u l-adozzjoni ta' tibdil fil-kodiċi elettorali, u jitlob l-implimentazzjoni shiħa u kostruttiva tiegħu mill-partijiet kollha, skont l-iskeda ta' żmien u l-oġettivi miftiehma, fl-interess tal-pajjiż u taċ-ċittadini tiegħu. Il-Kunsill itenni s-sejħa tiegħu għal dialogu politiku aktar kostruttiv u inklużiv fil-pajjiż. Il-Kunsill jenfasizza l-importanza li l-elezzjonijiet ta' April 2016 jitmexxew b'mod kredibbli f'konformità mal-istandards internazzjonali u jappella lill-partijiet kollha biex jiżguraw kondizzjonijiet ekwi u riformi elettorali skont ir-rakkomandazzjonijiet tal-OSKE/ODIHR.
33. Il-Kunsill itenni l-importanza ta' investigazzjoni bir-reqqa u indipendenti, mingħajr xkiel, tal-allegazzjonijiet ta' azzjonijiet irregolari li fuqhom tefgħu dawl l-interċettazzjonijiet telefoniċi, u in-nuqqasijiet relatati fis-sorveljanza u jilqa' l-hatra ta' Prosekutur Speċjali u l-holqien ta' Kumitat Parlamentari ta' Inkjesta biex jinvestiga, rispettivament, ir-responsabilità legali u r-responsabbiltà politika. Huwa jappella lill-awtoritajiet rilevanti biex jappoġġaw il-funzjonament indipendenti ta' dawk il-korpi.
34. Il-Kunsill itenni s-sejħa tiegħu lill-awtoritajiet rilevanti biex jinvestigaw b'mod shiħ l-avvenimenti f'Kumanovo tad-9-10 ta' Mejju 2015 b'mod oġġettiv u trasparenti.

35. Il-Kunsill itenni l-appell tiegħu lill-partijiet kollha biex jonoraw l-impenn tagħhom li jimplimentaw il-Prijoritajiet ta' Riforma Urgenti, li jindirizzaw kwistjonijiet sistemici marbuta mal-istat tad-dritt, inkluż b'rabta ma' ksur tad-drittijiet fundamentali, l-indipendenza tal-ġudikatura, il-libertà tal-mezzi ta' komunikazzjoni, l-elezzjonijiet, il-korruzzjoni, il-politiċizzazzjoni tal-istituzzjonijiet statali u n-nuqqas ta' distinzjoni ċara bejn l-Istat u l-partiti u n-nuqqasijiet ta' sorveljanza. Sabiex jiġu vvalutati n-nuqqasijiet sistemici fl-oqsma tal-ġustizzja, il-korruzzjoni, id-drittijiet fundamentali, u l-affarijiet interni, kif riflessi fil-Prijoritajiet ta' Riforma Urgenti, il-Kunsill jilqa' l-intenzjoni tal-Kummissjoni li tissokta monitoraġġ mill-qrib f'dawn l-oqsma, inkluż fil-kuntest tad-Djalogu ta' Livell Għoli dwar l-Adeżjoni.
36. Ir-rieżami tal-Ftehim Qafas ta' Ohrid jehtieg li jitlesta malajr u li jiġu implimentati r-rakkomandazzjonijiet tiegħu.
37. Kif stabbilit f'Konkluzjonijiet preċedenti tal-Kunsill Ewropew u tal-Kunsill, jibqa' essenzjali li jinżammu relazzjonijiet tajba ta' viċinat, inkluża soluzzjoni negozjata u aċċettata reċiprokament għall-kwistjoni tal-isem, taht l-awspiċi tan-NU. F'dan ir-rigward, il-Kunsill jinnota b'sodisfazzjon l-impenn rilevanti mill-mexxejja tal-partiti politiċi ewlenin skont il-qbil tat-2 ta' Ġunju. Jehtieg li d-diskussjonijiet dwar l-isem, li ilhom għaddejjin għal żmien twil, iwasslu għal konkluzjoni definittiva mingħajr dewmien. Għandhom jiġu evitati azzjonijiet u dikjarazzjonijiet li jkollhom impatt negattiv fuq ir-relazzjonijiet tajba ta' viċinat. Il-Kunsill jinnota l-kuntatti kontinwi ta' livell għoli u tal-esperti bejn l-Eks-Repubblika Jugoslava tal-Maċedonja u l-Bulgarija, li għandhom l-għan li jsaħħu r-relazzjonijiet tajba bejn ta' viċinat, u jistenna b'interess li dawn jitbiddlu f'riżultati konkreti.
38. Il-Kunsill jiehu nota li l-Kummissjoni tinsab lesta testendi r-rakkomandazzjoni tagħha biex tiftaħ negozjati ta' adeżjoni mal-Eks-Repubblika Jugoslava tal-Maċedonja dment li titkompla l-implimentazzjoni tal-qbil politiku ta' Ġunju/Lulju u li jsir progress sostanzjali fl-implimentazzjoni ta' Prijoritajiet ta' Riforma Urgenti.
39. Il-Kunsill ser jerga' jirreferi għall-Eks-Repubblika Jugoslava tal-Maċedonja wara l-elezzjonijiet hemmhekk f'April 2016 abbażi ta' aġġornament mill-Kummissjoni mistenni qabel is-sajf, f'konformità mal-konkluzjonijiet tiegħu ta' Diċembru 2014 u l-kondizzjonalità stabbilita.

L-ALBANIJA

40. Il-Kunsill jilqa' l-progress konsistenti li għamlet l-Albanija fl-indirizzar tal-prijoritajiet ewlenin għall-ftuħ tan-negozjati tal-adeżjoni, b'mod partikolari fir-riforma tal-amministrazzjoni pubblika u fit-tnejniet għal riforma komprensiva tas-sistema ġudizzjarja u jhegġeġ lill-Albanija tkompli bl-isforzi tagħha.
41. Il-Kunsill ifakkar li l-ftuħ tan-negozjati tal-adeżjoni ser jiġi kkunsidrat mill-Kunsill Ewropew, f'konformità mal-prattika stabbilita, ladarba l-Kummissjoni tkun ivvalutat li l-Albanija kisbet il-livell meħtieġ ta' konformità mal-kriterji tas-sħubija. Waqt li jfakkar fil-konkluzjonijiet preċedenti tal-Kunsill, inklużi dawk ta' Ġunju 2014, il-Kunsill itenni li ser ikun jeħtieġ li l-Albanija tissodisfa il-ħames prijoritajiet ewlenin biex jinfetħu n-negozjati tal-adeżjoni, u li l-Kummissjoni hija mistiedna tirrapporta, minbarra r-Rapport tagħha tal-2016, b'mod komprensiv u ddettaljat dwar il-progress tal-Albanija rigward il-prijoritajiet ewlenin. Il-Kunsill ifakkar ukoll li għandha tiġi żgurata implimentazzjoni sostnuta, komprensiva u inklużiva tal-prijoritajiet ewlenin.

Il-Kunsill jinnota li ser ikunu meħtieġa sforzi ulterjuri fuq dawn il-prijoritajiet ewlenin, b'mod partikolari l-adozzjoni ta' pakkett ta' riforma ġudizzjarja kif ukoll progress ulterjuri bl-għan li jiġi stabbilit rekord b'saħħtu ta' investigazzjonijiet proattivi, prosekuzzjonijiet u kundanni fil-livelli kollha fil-ġlieda kontra l-korruzzjoni u l-kriminalità organizzata, inkluża l-ġlieda kontra t-traffikar tal-armi u tad-droga. Il-Kunsill jissottolinja li r-riforma ġudizzjarja hija kruċjali biex isir progress fil-proċess ta' adeżjoni mal-UE tal-Albanija u dan jista' jkollu impatt trasformattiv fuq riformi oħrajn. Fl-istess ħin, il-Kunsill itenni l-ħtieġa għal miżuri legiſlattivi u ta' politika effettivi għat-tiſiħ tal-protezzjoni tad-drittijiet tal-bniedem u l-politiki kontra d-diskriminazzjoni, inkluż it-trattament ugwali tal-minoranzi kollha u l-aċċess għad-drittijiet għall-persuni li parti minnhom fl-Albanija kollha, kif ukoll għall-implimentazzjoni tad-drittijiet tal-proprjetà.

42. Il-Kunsill jistenna b'interess l-adozzjoni u l-implimentazzjoni tal-leġislazzjoni dwar l-eskluzjoni ta' trasgressuri kriminali minn karigi pubbliċi, li għandha ssaħħaħ il-fiduċja taċ-ċittadini fir-rappreżentanti politiċi tagħhom u fl-istituzzjonijiet pubbliċi. Huwa jtenni li l-Albanija għandha tmexxi 'l quddiem ir-riformi ekonomiċi bl-għan li żżid il-kompetittività u thegġegħ lill-Albanija biex tkompli tindirizza l-livell għoli ta' informalità fl-ekonomija u ttejjeb l-ambjent tan-negozju u tal-investment, fejn hemm bżonn ta' aktar sforzi.
43. Il-Kunsill jissottolinja li djalogu kostruttiv u sostenibbli bejn il-gvern u l-oppożizzjoni dwar riformi relatati mal-UE ser ikun vitali għall-progress lejn l-UE.
44. Il-Kunsill jilqa' l-impenn kostruttiv kontinwu tal-Albanija fil-kooperazzjoni reġjonali u jissottolinja l-importanza li jiġu żgurati relazzjonijiet tajba ta' vicinat, li jibqgħu essenzjali. Il-Kunsill japprezza wkoll allinjament sħiħ u kontinwu tal-Albanija mal-Politika Eterra u ta' Sigurtà Komuni tal-UE.

IL-BOŽNIJA-HERZEGOVINA

45. Il-Kunsill jilqa' l-fatt li l-Bożnija-Herzegovina reġgħet lura fit-triq tar-riforma meħtieġa biex timxi 'l quddiem fil-proċess tagħha ta' integrazzjoni mal-UE. Il-Kunsill jilqa' l-adozzjoni tal-Aġenda ta' Riforma f'Lulju 2015 u l-Pjan ta' Azzjoni li jakkumpanja f'Ottubru 2015 mill-awtoritajiet tal-Bożnija-Herzegovina. Waqt li jinnota li l-pajjiż beda l-mixja lejn l-Unjoni din is-sena, il-Kunsill jappella lill-mexxejja tal-Bożnija-Herzegovina biex iżommu spinta pożittiva billi jkomplu jimplimentaw ir-riformi, f'kooperazzjoni mas-soċjetà ċivili. Huwa meħtieġ progress sinifikanti fl-implimentazzjoni tal-Aġenda ta' Riforma biex l-UE tqis applikazzjoni għal sħubija mill-Bożnija-Herzegovina, f'konformità mal-Konkluzjonijiet preċedenti tal-Kunsill, b'mod partikolari dawk ta' Diċembru 2014.

46. Għalhekk, il-Kunsill ihegġegħ lill-awtoritajiet tal-Bożnija-Herzegovina biex ikomplu jfissru f'azzjoni l-Impenn bil-Miktub permezz ta' adozzjoni ulterjuri u l-implimentazzjoni kontinwa tar-riformi meħtieġa, b'mod partikolari fil-qasam tal-istat tad-dritt, inkluż fil-għieda kontra l-korruzzjoni u l-kriminalità organizzata, ir-riforma tal-amministrazzjoni pubblika, kif ukoll riformi soċjoekonomiċi. Il-Kunsill jinnota bi tħassib ir-rigress fil-kondizzjonijiet li fihom jiġu eżerċitati d-dritt tal-libertà ta' espressjoni u tal-media. It-tishih tal-amministrazzjoni pubblika, l-istabbiliment tal-funzjonalità u l-effiċjenza f'kull livell tal-gvern, inkluż l-istabbiliment rapidu ta' mekkaniżmu ta' koordinazzjoni effettiv fuq kwistjonijiet tal-UE ser ikunu wkoll neċessarji għall-pajjiż biex ikun jista' jaffaċċja l-isfidi li jiffaċċja fit-triqtu lejn l-UE. Il-progress f'dan ir-rigward ser iwitti t-triq għall-Bożnija-Herzegovina biex tibbenefika b'mod shih mill-finanzjament disponibbli tal-UE.
47. Il-Kunsill ifakkar li meta jitlob l-Opinjoni tal-Kummissjoni dwar l-applikazzjoni għas-shubija, il-Kunsill ser jitlob lill-Kummissjoni biex tagħti attenzjoni partikolari għall-implimentazzjoni tas-sentenza Sejdić-Finci.
48. Il-Kunsill itenni li wara d-dhul fis-sehh tal-Ftehim ta' Stabbilizzazzjoni u Assoċjazzjoni (FSA), il-Bożnija-Herzegovina għandha tirrispetta b'mod shih l-impenji u l-obbligi tagħha taht dan il-Ftehim, inklużi, bħala kwistjoni urgenti, dawk marbuta mal-adattament tal-FSA b'segwitu għall-adeżjoni tal-Kroazja mal-UE. L-implimentazzjoni shiha tal-FSA, inkluż l-adattament tiegħu, hija element importanti fl-impenn tal-pajjiż għall-proċess ta' integrazzjoni tal-UE.
49. Il-Kunsill ifakkar li d-Djalogu Strutturat dwar il-Ġustizzja huwa l-istrument adatt biex jiġi indirizzat kwalunkwe nuqqas pendenti tal-ġudikatura fil-Bożnija-Herzegovina, skont ir-rakkomandazzjonijiet tal-Kummissjoni ta' Venezja tal-2013. Il-Kunsill itenni t-tħassib serju tiegħu dwar it-thejjijiet għal referendum fuq livell ta' entità dwar il-ġudikatura fil-livell statali fir-*Repubblika Srpska*. Iż-żamma ta' tali referendum tqajjem dubji dwar il-koeżjoni, is-sovranià u l-integrità territorjali tal-Bożnija-Herzegovina. Hemm riskju wkoll li dan ixekkel l-isforzi biex titjieb is-sitwazzjoni soċjoekonomika taċ-ċittadini kollha tal-Bożnija-Herzegovina u biex isir aktar progress fl-integrazzjoni fl-UE.

IL-KOSOVO

50. Il-Kunsill jiehu nota tal-iffirmar f'Ottubru tal-Ftehim ta' Stabbilizzazzjoni u Assoċjazzjoni (FSA) mal-Kosovo. Dan il-ftehim li jirrigwarda biss l-UE huwa l-ewwel ftehim komprensiv bejn l-UE u l-Kosovo. Il-konklużjoni, id-dhul fis-seħh u l-implimentazzjoni imminenti tiegħu huma mingħajr preġudizzju għall-pożizzjonijiet tal-Istati Membri dwar l-istatus. Fid-dawl tar-rapport li ser tipproduċi l-Kummissjoni dwar il-progress li għamel il-Kosovo biex jissodisfa r-rekwiżiti tal-pjan direzzjonali tiegħu dwar il-viżi, il-Kunsill jenfasizza l-importanza li jiġu sodisfatti l-kondizzjonijiet kollha stipulati għal-liberalizzazzjoni tal-viża u jhegġegħ lill-Kosovo jkompli l-isforzi tiegħu biex iwettaq progress fil-proċess tal-liberalizzazzjoni tal-viża. Il-ħsieb tal-Kunsill li jerga' jaqbad id-diskussjonijiet dwar ftehim qafas li jippermetti lill-Kosovo jiehu sehem fi programmi tal-Unjoni Ewropea huwa mingħajr preġudizzju għall-pożizzjonijiet tal-Istati Membri dwar l-istatus.
51. Il-Kunsill jilqa' d-deċizzjoni tal-Kosovo li jistabbilixxi Awli Speċjalizzati u jhegġegħ lill-Kosovo biex ilesti l-proċeduri kollha mingħajr aktar dewmien sabiex l-Awli Speċjalizzati jkunu jistgħu jiffunzjonaw kemm jista' jkun malajr.
52. Jeħtieġ li jissolva b'mod urġenti l-istaġnar politiku attwali fil-Kosovo. Il-Kunsill jikkundanna dan l-użu tal-vjolenza, b'mod partikolari għal finijiet politiċi u l-imblukkar tal-assemblea mill-partiti tal-oppożizzjoni u jappella biex dan jieqaf minnufih. Il-Kunsill jappella għar-rispett tal-istat tad-dritt u biex terġa' tibda l-ħidma parlamentari normali, skont ir-regoli u l-proċeduri rilevanti. Il-partijiet kollha kkonċernati għandhom jindirizzaw l-isfidi bħala parti minn sforz kongunt permezz ta' djalogu politiku, u jimpenjaw ruhhom rapidament għall-implimentazzjoni tal-aspetti kollha tal-aġenda ta' riforma Ewropea tal-Kosovo.

53. Il-Kunsill jappella lill-Kosovo biex jiffoka fuq l-implimentazzjoni tar-riformi komprensivi meħtieġa biex jonora l-obbligi tiegħu taħt il-Ftehim ta' Stabbilizzazzjoni u Assoċjazzjoni (FSA). Dan, u l-ġhadd kbir ta' sfidi għall-Kosovo, ser jirrikjedu rieda politika b'saħħitha u kontinwa mill-Kosovo u assistenza sostnuta mill-UE. Għandha tingħata attenzjoni partikolari għat-titjib tal-istat tad-dritt, inkluża l-indipendenza tal-ġudikatura. Jeħtieġ li l-Kosovo jintensifika l-ġlieda kontra l-kriminalità organizzata u l-korruzzjoni, u jibni rekord ta' prosekuzzjonijiet b'suċċess f'każijiet prominenti. Jeħtieġ li jitwettqu b'mod prijoritarju riformi importanti, bħalma huma r-riforma elettorali u r-riforma tal-amministrazzjoni pubblika. Il-promozzjoni u l-protezzjoni effettivi tad-drittijiet tal-bniedem fil-Kosovo kollu għandhom jitmexxew 'il quddiem, inkluża l-protezzjoni sħiħa tal-wirt kulturali u reliġjuż. F'dan il-kuntest, il-Kunsill jinnota b'mod pożittiv l-impenji reċenti tal-Kosovo. L-inklużjoni u l-protezzjoni ta' persuni minn minoranzi u gruppi vulnerabbli għandha tiġi indirizzata, kif ukoll it-tisħiħ tal-koeżjoni soċjali.
54. L-UE ser tkompli tappoġġa l-iżvilupp soċjoekonomiku tal-Kosovo bħala parti mill-aġenda ta' riforma Ewropea tiegħu, inkluż permezz ta' assistenza finanzjarja u teknika. Il-Kunsill jinkoraġġixxi lill-Kosovo biex juża l-Programm tiegħu ta' Riforma Ekonomika tal-2016 bħala pjattaforma għat-tkabbir u l-impjiegi. Il-Programm għandu jirrifletti r-rakkomandazzjonijiet mogħtija fil-Konklużjonijiet kongunti tad-Djalogu Ekonomiku u Finanzjarju bejn l-UE u l-Balkani tal-Punent ta' Mejju 2015. F'dan il-qafas, il-Kunsill ihegġegħ lill-Kosovo jindirizza l-kwistjonijiet soċjoekonomiċi ta' interess dirett għaċ-ċittadini tiegħu u jibni appoġġ pubbliku generali għal din l-aġenda ta' riforma. Il-korpi regolatorji u superviżorji għandhom ikunu kompletament operattivi. Jeħtieġ li l-Kosovo jagħti segwitu għall-impenn tiegħu għal dekommissjonar u riabilitazzjoni tal-impjant tal-enerġija Kosovo A, l-ikbar sors ta' tniġġis fil-Balkani tal-Punent.

55. Il-Kunsill jilqa' l-progress sinifikanti li sar fid-Djalogu ffaċilitat mill-UE, b'mod partikolari bil-ftehimiet li ntlahqu fil-25 ta' Awwissu 2015. Il-Kunsill ihegġeg lill-Kosovo biex jimplimenta malajr in-naħa tiegħu ta' dawn il-ftehimiet u biex jimpenja ruħu b'mod kostruttiv mas-Serbja fil-formulazzjoni u l-implimentazzjoni ta' ftehimiet futuri. Jehtieg li l-Kosovo jżomm l-impenn attiv u kostruttiv tiegħu fil-proċess ta' normalizzazzjoni mas-Serbja. Il-Kunsill ser ikompli jagħmel monitoraġġ mill-qrib tal-impenn kontinwu tal-Kosovo lejn progress viżibbli u sostenibbli fin-normalizzazzjoni tar-relazzjonijiet mas-Serbja, inkluż l-implimentazzjoni in bona fede tal-ftehimiet kollha li ntlahqu s'issa, sabiex il-Kosovo u s-Serbja jkunu jistgħu jkomplu fit-toroq Ewropej rispettivi tagħhom, waqt li jiġi evitat li wieħed minnhom ikun jista' jimblokka lill-ieħor f'dawn l-isforzi u bil-prospett li t-tnejn ikunu jistgħu jhaddmu b'mod sħiħ id-drittijiet tagħhom u jgħorru r-responsabbiltajiet tagħhom. Il-Kunsill ifakkar li l-progress fil-proċess ta' normalizzazzjoni tar-relazzjonijiet mas-Serbja huwa prinċipju essenzjali tal-FSA u jirfed l-iżvilupp tar-relazzjonijiet u l-kooperazzjoni bejn l-UE u l-Kosovo.
56. Il-Kosovo għandu jkompli jikkoopera mill-qrib u b'mod effettiv mal-EULEX u jikkontribwixxi b'mod attiv għall-eżekuzzjoni sħiħa u bla xkiel mill-EULEX tal-mandat imġedded tiegħu, inkluż mandat rivedut wara Ġunju 2016.